

concerns the answer to the question posed by the author of this monograph about the subject, aim and character of comparative studies in rehabilitation.

This study is conceptual in character and attempts to address the problem of comparative studies in institutional rehabilitation. The author is aware of inadequacies of this work. By drawing attention to some issues related to comparative pedagogy, the author attempts to apply it to rehabilitation with a view to optimize the functioning of the system of prevention and rehabilitation in Poland. At the same time, the limitations of views expressed here need to be considered. The arguments proposed in the study, though concerned with comparative studies in rehabilitation in general, would be limited if they were applied separately to the rehabilitation of minors and socially maladjusted adults. Contemporary juvenile criminal law as well as the tendencies in criminal and social policies addressing the problems of children and young people find their reflection in the approach adopted by researchers. The questions concerning the limits of interference of support services and the administration of justice in family life and education of children and of the subjectivity of young people in educational or rehabilitation institutions are still open. The author does not offer any universal truths but merely searches for the research concept for cognitive and practical purposes concerning the reform of the Polish rehabilitation system.

Bibliography

- Guźniak, M. (2003), Autorski model wsparcia społecznego polskich emigrantów. In Kawula S., Marynowicz-Hetka E., Przeclawska A. (Ed.), *Pedagogika społeczna w perspektywie europejskiej. Przeszłość, Terażniejszość, Przyszłość*. Olsztyn: Kastalia.
- Klaus, W. (2009), *Dziecko przed sądem. Wymiar sprawiedliwości wobec przestępczości młodszych nieletnich*, Warszawa: Wyd. Akad. i Profesjonalne.
- Kusztal, J. (2008), *System resocjalizacji młodzieży w Polsce i w Niemczech*, Kraków, WAM.
- Kusztal J. (2009), Badania porównawcze instytucji i systemów resocjalizacji. Potrzeba kształcenia studentów resocjalizacji. In B. Urban (Ed.), *Aktualne osiągnięcia w naukach społecznych a teoria i praktyka resocjalizacyjna* (pp. 241–252), Kraków: Impuls.
- Kusztal, J. (2009), Pedagogiczne ramy działań pomocowych służb społecznych na rzecz osób i grup marginalizowanych. Zasada podmiotowości. Not published.

- Kusztal, J. (2009), Zapobieganie marginalizacji społecznej środowisku lokalnym. Ramy prawne. Not published.
- Myszkowska-Litwa, M. (2009), Badania porównawcze. Wprowadzenie. In S. Palka (Ed.), *Podstawy metodologii badań w pedagogice*, Gdańsk: GWP.
- Pachociński, R. (2000). Przedmiot pedagogiki porównawczej. In R. Leppert (Ed.), *Edukacja w świecie współczesnym. Wybór tekstów z pedagogiki porównawczej*, Kraków: Impuls.
- Pachociński, R. (2007), *Pedagogika porównawcza*, Warszawa: Wyd. Akad. „Żak”.
- Palka, S. (ed.), (2009), *Podstawy metodologii badań w pedagogice*, Gdańsk: GWP.
- Palka, S. (2004), *Metodologia. Badania. Praktyka pedagogiczna*, Gdańsk: GWP.
- Przeclawska A. (1998), *Pedagogika społeczna – tradycyjne odniesienie i współczesne wyzwania* In: *Pedagogika społeczna jako dyscyplina akademicka. Stan i perspektywy*, Łódź: Wyd. UŁ.
- Przyborowska, B. (2007), Systemy innowacyjne w edukacji w kontekście teorii, metodologii i praktyki pedagogicznej. In Śliwerski B. (Ed.), *Pedagogika alternatywna. Postulaty, projekty i kontynuacje*, t. II, (pp. 41–52), Kraków: Impuls.
- Recommendations (2006) of the II Committee of the Ministers of member countries of the Council Of Europe on the European Prison Rules adopted by the Committee of Ministers on 11 January 2006 during the 952 meeting of delegates.
- Rejman, J. (2006), Innowacje penitencjarne. In: Kozaczuk F. (Ed.), *Optymalizacja oddziaływań resocjalizacyjnych w Polsce i w niektórych krajach europejskich*, Rzeszów: Wyd. UR.
- Rogalski, W. (2008). Aktualny i pożądaný model działalności kulturalnej, *Roczniki LTNK*, 8, Kraków.
- Sajdak, A. (2009). Badania metaporównawcze w pedagogice, In *Rocznik Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN. Oddział w Krakowie*. Vol. LXII.
- Sobczak, S. (2009). *Aksjologia i teleologia pedagogiki resocjalizacyjnej*, Warszawa, wyd. Pedagogium.
- Stańdo-Kawecka, B. (2007), *Prawo karne nieletnich*, Warszawa: Wolters-Kluwer.
- Stańdo-Kawecka, B. (2007–2008), Założenia modelowe i standardy międzynarodowe dotyczące nieletnich sprawców przestępstw, In *Archiwum Kryminologii*, vol. XXIX-XXX, pp. 417–430.
- Stępniać, P. (1998), *Wymiar sprawiedliwości i praca socjalna w krajach Europy Zachodniej*, Poznań, PDW „Ławica”.
- Stępniać, P. (2001), Pomiędzy resocjalizacją a pracą socjalną. Dylematy współczesnej penitencjarystyki. In B. Hołyst, W. Ambrozik, P. Stępniać, *Więziennictwo – nowe wyzwania. II. Kongres Penitencjarny*, Warszawa–Poznań–Kalisz.

- Szczepaniak, P. (2003), *Metodyczne aspekty oddziaływania na więźniów*. In T. Bulanda, R. Musidłowski (Ed.), *System penitencjarny i postpenitencjarny w Polsce*, Warszawa: ISP.
- Szpringer, M. (2004). *Profilaktyka społeczna, rodzina, szkoła, środowisko lokalne*, Kielce.
- Szpringer, J. (2008), Zastosowanie badań jakościowych do prezentacji instytucji wychowawczej, *Ruch Pedagogiczny*, 1–2.
- Szpringer, B. (2003), Teoretyczne wyznaczniki systemu profilaktyki społecznej w środowisku lokalnym. In: D. Rybczyńska (Ed.), *Ciągłość i zmiana w obszarze profilaktyki społecznej i resocjalizacji*, Kraków: Impuls.
- Szpringer, B. (2004), Pedagogika resocjalizacyjna w strukturze nauk pedagogicznych. In S.Palka (Ed.), *Pogranicza pedagogiki i nauk pomocniczych*, Kraków: Wyd. UJ.
- Szpringer, B. (2004), Teoretyczne wyznaczniki profilaktyki zachowań dewiacyjnych młodzieży. Not published.
- Szpringer, B. (2009), Sterowalność – podmiotowość jako osobowościowe opozycje w procesach resocjalizacyjnych. In M. Konopczyński, J. Kunikowski, S. Tomiuk (Eds.), *Myślenie i działanie pedagoga* (p. 87–94). Warszawa: Wyd. Pedagogium.
- Szpringer, A. (2009), *Wprowadzenie do ontologii pracy społecznej*. Kraków: Wyd. UP.